

vilde naa Formaalet, tror jeg, at det vilde være rettest, om man kunde acceptere det, som foreligger, og ikke bringe andre Synsmaader eller Synspunkter frem, som mulig kunde føre til et bedre Resultat, end dette Lovforslag frembyder, men som dog vist i langt højere Grad medføre, at det forelagte Lovforslag ikke bliver gennemført i en nær og overfluelig Fremtid. Ud fra dette Standpunkt skal jeg indskrænke mig til et Par enkelte Bemærkninger om det foreliggende Lovforslag. Det tør vel betragtes som givet, at det, der er Grundprincippet i dette Lovforslag, er i betydelig Grad at udvide Arbejdsgivernes Ansvar i Forhold til, hvad det er efter den hidtil bestaaende Lovgivning. Dette finder ogsaa sin naturlige Begrundelse i de store Forandringer, som det økonomiske Liv og selve Industrien er undergaaet i den senere Menneftaalder, og navnlig den Omstændighed, at Stordriften og Maskindriften have faaet en saa betydelig Udvikling, som Tilfældet er. Dette har medført, at der nu er langt større Risiko for Arbejderne, en Risiko, som maa siges at falde midt imellem deres eget Ansvar og Arbejdsgivernes naturlige Ansvar. Det forekommer mig derfor rigtigt, at man i Forhold dertil gør Arbejdsgiverne ansvarlige i Retning af Erstatning overfor de Ulykkestilfælde, som indtræde under en saadan Stor- og Maskindrift, og jeg er enig i, hvad den højtærede Minister nylig udtalte, at der vistnok ikke er nogen Fare for, at Arbejdsgiverne skulde kunne vælte dette forholdsvis ikke store Bidrag over paa Arbejderne selv, og at det er lidt usandsynligt, at det i noget stort Omfang vil lykkes dem at lægge Byrderne over paa Forbrugerne. Men det forekommer mig, at det Synspunkt, som saaledes er det egentlig til Grund liggende for hele Lovforslaget under dets Udarbejdelse og fortsatte Behandling, er blevet ikke saa lidt fraveget. Man har delvis opretholdt det overfor de Virksomheder, som omtales under § 2, 2det Stykke, og det vil let ses, navnlig for det første Punkt a., som der ansføres, at det i Virkeligheden er det til Grund liggende Synspunkt, idet det er Virksomheder, som udføres ved Hjælp af Maskiner, der bevæges ved Vind, Vand, Damp, Electricitet, dyrskt Kraft eller paa anden lignende Maade. Man har derhos i næste Nummer ogsaa nævnt Haandværk af en saadan Art, at det næsten falder ind under Storbefdrift, idet det øves af flere i Forening paa en saadan Maade, at den enkelte Arbejder meget let er udsat for at komme til Skade ved de andres Virksomhed, uden at det kan siges, at hverken han eller

Arbejdsgiveren naturlig bør tage Konsekvenserne deraf. Ogsaa i de følgende Numre er der i det væsentlige peget paa det samme Synspunkt, men det forekommer mig, at man allerede fraviger det i sidste Led, naar der ved Siden af Befordringsvirksomhed med særlige Befordringsmidler, som Sørbaner, Sporveje og lignende, nævnes almindelig Kørsel, naar denne af Arbejdsgiveren drives som Erhverv. Jeg tilstaaar, at den sidste Bestemmelse ikke er mig ganske klar. Er Meningen hermed, at man kun tænker paa Bogmandsforretning, eller er Meningen den, at enhver Kørsel, som udføres i Arbejdsgiverens Tjeneste, som hører til hans økonomiske Virksomhed i det hele, falder ind der under? Skal f. Eks. den daglige Kørsel, som vi daglig se paa vore Gader, hvorved der udbringes Øl og Brød til Forbrugere, skal al saadan Kørsel falde ind der under? Skal tillige f. Eks. al almindelig Drosfekørsel, som udføres af Kuffe, der staa i Tjeneste hos en Bogmand, falde ind der under? Det forekommer mig, at man allerede paa dette Punkt er kommen temmelig langt bort fra det til Grund liggende. Men i endnu højere Grad er dette dog Tilfældet overfor andre Virksomheder, og navnlig de underlænte Virksomheder: Landbrug, Havebrug og Skovbrug, hvor der udtrykkelig siges „af enhver Art, drevet med eller uden Maskiner“. Jeg er ganske enig i, hvad det ærede Medlem for Christed Amts 3dje Valgkreds (N. Andersen) udtalte om Havebruget, at det ganske sikkert er en højt usfarlig Virksomhed, og det forekommer mig, at derved har man strakt Omfanget af dem, der skulle nyde godt af denne Lov, langt videre paa det ene Arbejdsomraade end paa det andet. Jeg kan ikke se rettere, end at naar man vil medtage enhver Arbejder, som i alle Arter Landbrug, altsaa baade Havebrug og andet Arbejde, kommer til Skade under Arbejdet, begaar man Uret overfor industrielle Arbejdere ved strengt at fastholde, at kun visse bestemte Klasser, som fyldestgøre visse Betingelser, kunne komme ind under Loven. Jeg tror derfor, at dette Forhold, hvem der skal ind under Loven, bør overvejes nærmere i det Udvalg, der kommer til at behandle Sagen. Det stiller sig ganske vist saaledes, at de industrielle Arbejdere, i alt Fald de smaa Arbejdsgivere, som ikke falde ind under Loven, hvis jeg ikke tager fejl, kunne faa Udgang til at forsikre sig selv i Statsanstalten, men ogsaa paa dette Punkt forekommer det mig, at der er en lille Ullighed i Behandlingen af dem og de andre. Den Forandring er allerede bleven omtalt, som er foretaget fra det af Kommissionen foreslaaede, idet man paa